

“Cada uno de nosotros, con el servicio, la coherencia, la humildad, con el testimonio de vida -siempre con la gracia de Dios- puede ser una lámpara que brilla y ayudar a los demás a encontrar el camino para encontrarse con Jesús”.

(Papa Francisco)

LA NIT DE NADAL ÉS TEMPS DE SALVACIÓ

Vull convidar-vos a tots a participar amb alegria i devoció a la Missa de Nadal. És el moment en el qual es rompen les distàncies entre el fet que es celebra i aquells que participam al Misteri. Ja Sant Agustí havia recordat la relació entre el naixement de Crist i l'Eucaristia: *“posat al pessebre, es va convertir en aliment per a nosaltres”* (Serm. 189, 4). La missa de mitjanit o del dia de Nadal possibilita que ens apropem a adorar a Jesús Infant unint-nos al goig amb què ho van fer Santa Maria, Sant Josep, els àngels i els pastors.

Aquest 25 de desembre es compliran 800 anys d'aquella representació o primer pessebre vivent que va tenir lloc a Greccio (Itàlia), on Sant Francesc d'Assís havia manat preparar el pessebre, la palla, el bou i l'ase. Allí un dels presents va veure ajagut en el pessebre al mateix diví Infant (Cf. Tomàs de Celano, Vida Primera, 86, Fonts Franciscanes, n. 470).

Amb motiu d'aquesta efemèride, el Papa Francesc ha escrit la Carta apostòlica *Admirabile signum*, sobre el significat i el valor del Betlem, convidant-nos a tots a imitar Sant Francesc *“que va realitzar una gran obra d'evangelització amb la simplicitat d'aquell signe.”* (n. 3).

És una *“manera genuïna de representar amb senzillesa la bellesa de la nostra fe”* (n. 3) a

l'abast de tothom. Recuperem aquest costum polític no només a nivell familiar. Podem animar que es muntin betlems als llocs públics, per ajudar a descobrir el significat profund de les festes que celebrem.

Són molts, que mal aconsellats, es limiten simplement a desitjar-se “bones festes” durant aquests dies, de manera que ens trobam amb un Nadal sense Jesús, desnaturalitzat.

“Bon Nadal!” és el millor i el més gran que ens podem desitjar els uns als altres. Nadal és una festa de família i tots units, al voltant del pessebre, tant en la construcció com en la contemplació, estremem els llaços d'amor entre nosaltres i descobrim que hi ha encara un Amor més gran: l'amor de Déu que ens envia al seu Fill, nascut de la Verge Maria, per obra i gràcia de l'Esperit Sant. A la festa de Nadal celebrem amb alegria els principis de la nostra salvació en la *“plenitud dels temps”*.

El misteri de Betlem ens evangelitza primer a nosaltres mateixos, traslladant-nos a les nostres arrels i es converteix en Evangelí, en Bona Nova, per als altres, en anunci de victòria del bé sobre el mal, de l'amor sobre l'egoisme.

Com a comunitat diocesana de Menorca també ens postrarem davant del portal de

Betlem, a l'Eucaristia i en la contemplació de les representacions plàstiques del misteri. Recordarem que *“Jesús va néixer pobre, va portar una vida senzilla per ensenyar-nos a comprendre allò essencial i a viure-ho (...) perquè no ens podem deixar enganyar per la riquesa i per tantes propostes efímeres de felicitat”* (n. 6). A Betlem comença la revolució de l'amor i l'anunci de la Pasqua.

†Gerard, Bisbe de Menorca

Jornada Mundial de la Pau

“Oportunitats i reptes de la intel·ligència artificial”

L'1 de gener de 2024 l'Església celebrarà la 57ª Jornada Mundial de la Pau amb el lema “Intel·ligència Artificial i Pau”. El papa Francesc destaca el paper de la ciència i la tecnologia en la recerca de la pau, i subratlla que “la intel·ligència humana és expressió de la dignitat que ens ha donat Déu”.

Reconeix els avanços positius que han generat les noves tecnologies, oferint “oportunitats emocionants”, però també alerta sobre els riscos, especialment pel que fa a amenaces com la desinformació i el control social que poden afectar greument a la justícia, l'harmonia i la pau.

En aquest sentit, el Sant Pare subratlla la

“necessitat d'un desenvolupament responsable”, de regular i supervisar les tecnologies de la intel·ligència artificial perquè estiguin al servei de la família humana i de la protecció de la casa comuna.

El Papa expressa que “si la intel·ligència artificial fos utilitzada per promoure el desenvolupament humà integral, podria introduir importants innovacions en l'agricultura, l'educació i la cultura”, i recorda que en “la manera com la feim servir per incloure als germans i les germanes més febles i necessitats, és la mesura que revela la nostra humanitat”. **Podeu llegir el missatge complet a la pàgina web oficial del Vaticà:** <https://www.vatican.va/content/vatican/es.html>

Diumenge Quart d'Advent

Lectura del segon llibre de Samuel

7, 1-5. 8b-12. 14a. 16

Quan el rei David s'hagué traslladat al seu palau, després que el Senyor l'hagué deixat en pau de tots els enemics que tenia al voltant, digué al profeta Natan: "Mira, jo visc a un palau de cedre, mentre l'arca de Déu està davall un envelat." Natan digué al rei: "Vés, fé tot allò que es proposi el teu cor; tens amb tu el Senyor." Però aquella nit Natan rebé aquesta paraula del Senyor: "Vés, digues a David, el meu servent: Això diu el Senyor: ¿Tu m'has de fer un casal per a residir-hi? Jo t'he pres de la tanca del ramat, de guardar les ovelles i les cabres per fer-te cap del meu poble Israel. He estat amb tu en totes les campanyes que has emprès, he derrotat els teus enemics i t'he donat una anomenada com la dels homes més famosos de la terra. He destinat un lloc per al meu poble Israel, l'hi he plantat perquè hi visqui sense por, i no l'oprimiran més els perversos com ho havien fet abans, des del temps en què vaig enviar jutges per governar Israel, el meu poble. A tu, et deixaré en pau de tots els teus enemics. I ara el Senyor t'anuncia que et farà un casal. Quan t'arribarà l'hora de reposar amb els teus pares, et donaré per successor un descendent sortit de les teves entranyes, i consolidaré el seu regne. Jo li seré pare, i ell serà per a mi un fill. El teu casal, la teva dinastia, es perpetuarà davant mi, el seu trono es mantindrà per sempre."

Salm responsorial 88

R: **Senyor, cantaré tota la vida els vostres favors.**

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

16, 25-27

Lectura de l'evangeli segons sant Lluç

1, 26-38

En aquell temps Déu envià l'àngel Gabriel a un poble de la Galilea anomenat Natzaret, a una al·lota, promesa amb un descendent de David, que es deia Josep, i el nom de l'al·lota era Maria. L'àngel entrà a casa d'ella i li digué: "Déu vos salve, plena de gràcia, el Senyor és amb vós." Ella, es torbà en sentir aquestes paraules, i pensava per què la saludava així. Però l'àngel li digué: "No tenguis por, Maria; Déu t'ha concedit el seu favor. Tindràs un fill i li posaràs el nom de Jesús. Serà gran i l'anomenaran Fill-de-l'Altíssim. El Senyor Déu li donarà el trono de David, son pare, serà rei del poble d'Israel per sempre, i el seu regnat no tindrà fi." Maria demanà a l'àngel: "¿Com pot ser això, si jo no tenc marit?" L'àngel li respongué: "L'Esperit Sant vindrà damunt tu, i el poder de l'Altíssim et cobrirà amb la seva ombra; per això el fruit sant que naixerà, l'anomenaran Fill de Déu. També la seva parenta, Elisabet, ha concebut un fill a la seva edat; ella que era tinguda per estèril ja es troba al sisè mes, perquè a Déu res li és impossible." Maria va respondre: "Som l'esclava del Senyor: que es complésquin en mi les teves paraules." I l'àngel es va retirar.

Lectura del segundo libro

de Samuel 7, 1-5. 8b-12. 14a. 16

Salmo responsorial 88

R: **Cantaré eternamente tus misericordias, Señor.**

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos 16, 25-27

Hermanos: Al que pueda consolidaros según mi Evangelio y el mensaje de Jesucristo que proclamo, conforme a la revelación del misterio mantenido en secreto durante siglos eternos y manifestando ahora mediante las Escrituras proféticas, dado a conocer según disposición del Dios eterno para que todas las gentes llegarán a la obediencia de la fe; a Dios, único Sabio, por Jesucristo, la gloria por los siglos de los siglos. Amén.

Lectura del santo Evangelio

según san Lucas 1, 26-38

En aquel tiempo, el ángel Gabriel fue enviado por Dios a una ciudad de Galilea llamada Nazaret, a una virgen desposada con un hombre llamado José, de la casa de David; el nombre de la virgen era María. El ángel, entrando en su presencia, dijo: «Alégrate, llena de gracia, el señor está contigo». Ella se turbó grandemente ante estas palabras y se preguntaba qué saludo era aquel. El ángel le dijo: «No temas, María, porque has encontrado gracia ante Dios. Concebirás en tu vientre y darás a luz un hijo, y le pondrás por nombre Jesús. Será grande, se llamará Hijo del Altísimo, el Señor Dios le dará el trono de David, su padre; reinará sobre la casa de Jacob para siempre, y su reino no tendrá fin». Y María dijo al ángel: «¿Cómo será eso, pues no conozco varón?». El ángel le contestó: «El Espíritu Santo vendrá sobre ti, y la fuerza del Altísimo te cubrirá con su sombra; por eso el Santo que va a nacer será llamado Hijo de Dios. También tu pariente Isabel ha concebido un hijo en su vejez, y ya está de seis meses la que llamaban estéril, porque para Dios nada hay imposible». María contestó: «He aquí la esclava del Señor; hágase en mí según tu palabra». Y el ángel se retiró.

Res no és impossible

Maria, humil jove de Natzaret, fervent creient jueva, esperava la realització de la promesa de Déu. Ella entra en diàleg amb Déu, és la seva anunciació. Déu com sempre pren la iniciativa: ve de cop i volta, ve a trobar aquella que ell ha omplert de gràcia i amb la qual ja hi és.

Maria està commocionada perquè Déu sempre sorprèn. Déu la tranquil·litza, recordant que és ell qui pren la iniciativa. Déu vol associar al seu projecte de salvació a una de les seves criatures: l'infant que ella portarà s'anomenarà "Jesús", "Déu salva".

Maria demana abans de donar sa resposta: Com serà possible açò? Déu li respon assegurant-li la seva presència per mitjà del seu Esperit, i li dona un signe, perquè sap que les seves criatures tenen necessitat de signes per a creure: la seva parenta concebrà a la seva vellesa. I li recorda que res no li és impossible. Maria dona la seva resposta: la Paraula de Déu és segura, i ella hi confia. I aquesta Paraula va prendre carn en la seva carn.

Res no és impossible

- * Al cor del relat de l'Anunciació, l'àngel Gabriel dona a Maria per única explicació de lo increïble: Res no és impossible per a Déu... i només açò basta a Maria, que en la fe i la humilitat, diu el seu Sí.
- * ¿Com, en el concret de les nostres existències, dels nostres interrogants, dels nostres dubtes, ressona avui aquest "res no és impossible"?
- * Nosaltres no podem evidentment treure de l'Evangelí tots els sentits i fer-li dir lo que ens agradi, però vet aquí la nostra fe és posada a prova. Som cridats de nou a posar en mans de Déu allò que no pot ser resolt per a nosaltres, i sobretot a creure més fermament que Déu pot i vol lo que és bo per a nosaltres. Déu té el poder de fer-nos forts, diu sant Pau: Vet aquí una paraula de vida per aquesta setmana, per creure que res no és impossible, que el futur queda obert, que es necessari conservar la confiança. Llavors podem retrobar el gust de la pregària, i també la seva utilitat, la seva eficàcia.
- * Nosaltres sabrem testimoniar a aquelles persones que cerquen un suport, un sosteniment en el dia a dia.

Josep Sastre

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA
Salm de la 4ª Setmana
DI. 25, NADAL DEL SENYOR (S): Is 52, 7-10 / Sal 97 / He 1, 1-6 / Jo 1, 1-18.
Dt. 26, Sant Esteve, protomàrtir (F): Fets 6, 8-10; 7, 54-59 / Sal 30 / Mt 10, 17-22.
Dc. 27, Sant Joan, apòstol i evangelista

(F): 1Jo, 1, 1-4 / Sal 96 / Jo 20, 2-8.

Dj. 28, Sants Innocents, màrtirs (F): 1Jo 1,5—2, 2 / Sal 123 / Mt 2, 13-18.

Dv. 29, Dia V dins l'octava de Nadal: 1Jo 2, 3-11 / Sal 95 / Lc 2, 22-35.

Ds. 30, Dia VI dins l'octava de Nadal: 1Jo 2, 12-17 / Sal 95 / Lc 2, 36-40.

Dg. 31, La Sagrada Família (F): Gn 15, 1-6; 21, 1-3 / Sal 104 / He 11, 8. 11-12. 17-19 / Lc 2, 22-40.

pregar amb els salms

Ales (Salm 55)

Idic: «Oh si tingués les ales del colom! D'una volada aniria a aixoplugar-me. Fugiria errant, ben lluny, i m'estaria al desert. De pressa cercaria un recer contra ventades i huracans» (vv.7-9). Una pregària de súplica. El salmista se sent com sobrepasat i desitja un respir, si tingués ales de colom! Per prendre perspectiva del seu estat d'ànim d'abatiment, mancat de vigor, descoratjat. Per açò demana a Déu que l'ajudi: escolta el meu prec, Déu meu; quan et suplic, no t'amaguis! Escolta atentament i respon-me! Vaig perdut, portant arreu el meu dolor (vv. 2-3).

Des del desè verset, el salm presenta una descripció detallada de la ciutat: la muralla (v. 11); els mercats (v. 12); la casa

de Déu (v. 15). També descriu els mals que afligeixen al salmista: tirania i males arts (v.11); intrigues, engany i avarícia (v. 12); insults i persecució (v. 13). Enmig de tanta agressivitat, l'orant obre el cor a Déu: Jo adreç a Déu la meua súplica, i ell, el Senyor, em salvarà. Al vespre, al matí, al migdia, li confii el meu dolor, i ell escolta el meu clam (vv. 17-18).

Nosaltres sovint necessitem ales per travessar el desert de la quotidianitat, en una societat, la nostra, marcada també d'agressivitat, discòrdies i insults... Ales per poder aportar un bri de pacificació, d'acompanyament a alguna situació social de debilitat o desànim.

Gadi Bosch Pons

plomes del periodisme catòlic 16

Josep Tudurí Moll (I)

Com succeí amb un determinat grup generacional, Tudurí va pertànyer a la clerecia del tombant del segle XX afermat en una alta formació superior. Acabats els estudis al Seminari, va passar a Roma per guanyar-se un doctorat en Teologia per la Pontifícia Universitat Gregoriana i una llicenciatura en Filosofia per l'Acadèmia Romana de Sant Tomàs.

Més tard, passà a l'articulisme per a *El Iris i Menorca Gràfica*. Però la seva més important contribució a la premsa es produí a la revista *Monte-Toro*, sobretot a partir de la segona època (1920), que dirigí fins a 1936. A més de curar de la Redacció, era responsable directe d'una secció de ressenyes bibliogràfiques, d'un racó de poesia i d'articles de portada dedicats a glossar fets

Nascut a Ciutadella el 18 d'agost de 1883, va morir el 19 de novembre de 1936. Havia estat ordenat el 1908, i abans de nou anys (1919) ja havia aconseguit la canongia lectoral de la catedral.

Sentia vocació literària, en particular per la poesia. Per tant, de seguida feu part als moviments periodístics de l'època. En una primera etapa aportà col·laboracions a *El Congregante* i *El Vigia Catòlic*, ambdós de Ciutadella.

històrics i efemèrides locals. A partir de 1930, la transformà en una publicació gràfica de qualitat i innovà un *Almanaque Menorquin Il·lustrado*. El 1926 fou nomenat delegat per a Ciutadella de la revista barcelonina il·lustrada *Mediterrani*. En morir assassinat el fosquet del 19 de novembre 1936, altres quinze preveres i vuit seglars retinguts a l'Atlante també perderen la vida, com ara els companys del periodisme catòlic Guillermo Capó Medina i Joan Tudurí Moll.

MÀLP

l'entrevista a:

ADEL ABU SALEM

Entrevistamos a Adel Abu Salem, refugiado palestino. Nació y vive en uno de los campamentos de refugiados palestinos en el Líbano. Es el director ejecutivo de una asociación ONG que se llama Nuwat y es cooperante de Caritas Menorca desde el año 2004.

¿De dónde nace tu vinculación con Caritas Menorca?

-La situación económica en los campamentos es muy difícil. Las diferentes entidades que deben ofrecer las ayudas básicas sufren dificultades políticas y financieras que les impiden hacer su labor con eficiencia. En este contexto, surgió la idea y el compromiso de hacer todo lo necesario para ayudar a la comunidad de refugiados a vivir con dignidad. El año 2004 cuando el sacerdote Francesc Triay (representaba a Caritas Menorca) y María Pilar estaban visitando el campamento Ein El-Helweh, donde yo vivo, nos encontramos por casualidad y, como yo hablo bien el español, esto nos ayudó a iniciar muchos proyectos para ayudar a los pobres en los campamentos.

¿En qué proyectos de esta entidad estás trabajando?

-Desde 2004 trabajamos en muchos proyectos y actividades, como los siguientes: "El Pan de cada día", "Un nuevo rayo de vida", "Una oportunidad para cada joven", "la Casa Violeta", entre otros. Los dos primeros proyectos los estamos implementando desde 2004 y son esenciales para la población pobre que vive en los campamentos de refugiados palestinos, especialmente en el más habitado, el campamento Ein El-Helweh, donde viven más de 80.000 refugiados palestinos y sirios. El principal objetivo del proyecto "El Pan de cada día" es conseguir los alimentos básicos para las familias más pobres que viven en Ein El-Helweh y sus alrededores, y en estos días es una parte del proyecto "Casa Violeta", el cual se implementa también en Naher El-Bared. El proyecto "Un nuevo rayo de vida" tiene como objetivo principal reducir la morbilidad y la mortalidad materna e infantil entre la población refugiada en el Líbano.

¿Cuál es tu compromiso en Caritas?

-La honestidad y el compromiso con mi trabajo para ayudar a los necesitados y a los pobres a vivir con dignidad.

¿Cómo se vive la Navidad en el Líbano?

-Para muchos libaneses, la Navidad es una época entrañable que les invita a reunirse con sus familiares, disfrutar de una buena comida y cantar canciones populares. Muchas ciudades habilitan espacios para la Navidad, que adornan con luces de colores y grandes árboles iluminados.

Las principales tradiciones navideñas en el Líbano son: Baba Noel, que regala juguetes a los niños, sobre todo a los más desfavorecidos; la gastronomía mediterránea, las mesas de las familias libanesas se llenan de platos típicos; y los portales de Belén. En Navidad, los cristianos adornan sus casas con belenes. La escena del nacimiento de Jesús, que suele representarse dentro de una cueva, está decorada con garbanzos, lentejas, avena y trigo. En árabe, se dice en Navidad "fiesta de nacimiento gloriosa".

Sonia Febrer Romero

Agenda

✍ Missa de la Nit de Nadal a Sant Rafel

La missa de la de nit Nadal a la parròquia de Sant Rafel (Ciutadella) serà a les 20.30 h.

✍ Festa de Sant Esteve

Dimarts 26 de desembre missa a les 19 h, a la parròquia de Sant Esteve (Ciutadella), en la seva festa. Tot seguit, actuarà la coral Clau de Sol.

✍ Jornada festiva dels preveres

Dimecres 27 de desembre a l'ermita de Sant Joan de Missa (Ciutadella).

✍ Tiempo para Dios

El jueves 28 de desembre, entre las 19 y las 20 h, en la parroquia de San Rafael, el Carmelo Misionero Seglar ofrece compartir un rato de oración y silencio ante el Señor.

✍ Jornada de la Sagrada Família

Divendres 29 de desembre l'Església celebrarà aquesta jornada sota el lema "Família, portadora de la Bona Notícia".

✍ Missa per la Pau

Diumenge 31 de desembre Missa per la Pau als diferents arxiprestats:

-Arxiprestat de Maó: A les 19 h, a la parròquia de la Concepció.

-Arxiprestat del Centre: A les 20 h, a l'església de Santa Maria de Ferreries.

-Arxiprestat de Ciutadella: A les 20 h, a la parròquia de Sant Francesc, presidida per Mons. Sebastià Taltavull, bisbe de Mallorca.

✍ Peregrinació diocesana a Santiago de Compostela

Del 4 al 10 de febrer de l'any 2024 es farà una peregrinació a Santiago de Compostela. S'agafarà un vol de Menorca a Bilbao. Després, la peregrinació es farà amb autobús, fent una aturada a cada ciutat i poble. El viatge serà presidit pel bisbe Gerard. Us podeu apuntar a les oficines de l'agència Viatges Magon o telefonant al Bisbat al 971 380 343 (horari d'atenció de dilluns a divendres de les 8 a les 15 h).

Notícies nostres

La correcció fraterna, un mitjà per a créixer en Crist

El 2 de desembre els membres de la Vida Consagrada de Menorca es van reunir al Monestir de Santa Clara per a participar en un recés d'Advent.

Va dirigir el recés el Pare Manuel Romero, franciscà del TOR i president de la CONFER Balears. El tema tractat va ser la importància de la correcció fraterna, perquè la Paraula de Déu és un servei de misericòrdia. Es va destacar que els obstacles a la correcció fraterna són la indiferència, el fals respecte, la por i el paternalisme. Com a exemple, es va llegir la carta de Sant Francesc a un superior de la seva ordre, manifestant que aquesta revisió fraterna s'ha d'acollir amb humilitat i gratitud. L'Eucaristia va ser presidida pel prevere salesià Jordi Clua, i el recés va finalit-

zar amb un dinar de germanor, amb la presència del bisbe Gerard.

Bisbat de Menorca

Els Equips de la Mare de Déu es preparen per al Nadal

Com cada any, els dos sectors dels equips de matrimonis EMD de Menorca han dedicat un espai de pregària per a preparar l'arribada de Jesús present en el dia de Nadal. Els matrimonis del sector de Ferreries-Maó-Es Castell es van reunir dia 16 de desembre a la parròquia de la Mare de Déu del Roser des Castell. En un ambient molt pausat i intimista, cada equip va exposar la seva reflexió sobre els quatre evange-

lis dels diumenges del temps d'Advent.

D'altra banda, els matrimonis del sector de Ciutadella es van trobar dia 17 de desembre a la parròquia de Sant Antoni Maria Claret. En un ambient molt familiar, van analitzar el missatge de la cançó «Solo le pido a Dios». Han estat dues maneres diferents d'arribar a Déu a través de la pregària i de fer-se més sensibles a les necessitats del món en què vivim.

EMD Menorca

EMD Menorca

Llum per a il·luminar les nacions

El 17 de desembre la parròquia de Sant Bartomeu, a Ferreries, va acollir l'acte de repartiment de la Llum de la Pau de Betlem. La celebració, que es va omplir d'infants, joves i

famílies, va començar explicant als presents el significat de la Llum de la Pau, i el camí que havia fet des de Betlem fins a arribar a Menorca.

El sentit de la Llum de la Pau de Betlem és el compromís, com a escoltes i com a cristians, de continuar escampant la Llum de Jesús, perquè no s'apagui mai i de pregar per la pau a tot el món.

Durant les setmanes anteriors els agrupaments havien preparat unes estrelles de cartolina, on van escriure un desig i durant l'acte es van anar col·locant a un panell blau. Finalment es va repartir la Llum, primer a cada agrupament i parròquia, i després a tots els presents a la celebració, amb unes espelmes, que cadascú es va endur a ca seva per així poder repartir aquesta llum a tothom.

Escoltes de Menorca (MSC)